

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Warszawa 26.05.2016

Dr. hab. Łukasz Błaszczuk, prof. AM

Dziedzina - sztuki muzyczne

Dyscyplina - instrumentalistyka

e-mail: lukasz.blaszczuk@amuz.lodz.pl

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ

mgr. Kariny Gidaszewskiej

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu - Wydział Instrumentów Smyczkowych, Harfy, Gitary i Lutnictwa – pismo z dnia 28.10.2015 roku, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zmianami).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentów Smyczkowych, Harfy, Gitary i Lutnictwa z dnia 26.10.2015 r. w sprawie:

- wszczęcia, na wniosek mgr Kariny Gidaszewskiej z dn. 22.09.2015 r. przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
- wyznaczenia promotora i recenzentów

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1–3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez Dziekana Wydziału Instrumentów Smyczkowych, Harfy, Gitary i Lutnictwa z dnia 25.05.2016 r. pisma informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej mgr Kariny Gidaszewskiej pt. „Kategorie ekspresywne języka muzycznego Guillaume’a Lekeu na przykładzie Sonaty G-dur na skrzypce i fortepian” została dołączona następująca dokumentacja:

- uchwała o wszczęciu przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka
- uchwała o wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej kandydatki

- 1 egz. pracy doktorskiej
- protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału, w dniu 26.09.2015 roku
- protokoły komisji skrutacyjnej z przeprowadzonych głosowań
- lista obecności członków Rady Wydziału
- lista członków Rady Wydziału zaliczanych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka do minimum kadrowego

Liczba uprawnionych członków Rady wynosiła **25** osób. Na posiedzeniu było obecnych **14** uprawnionych członków Rady. Oddano **14** głosów ważnych: **14** za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem recenzenta, **głosów przeciwnych i wstrzymujących się nie było.**

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały o wszczęciu przewodu o nadanie mgr Karinie Gidaszewskiej stopnia doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dn. 14.03.2003 r. Rada Wydziału podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mojej osoby recenzentem pracy doktorskiej pani Kariny Gidaszewskiej.

Podstawowe dane o doktorantce

Karina Gidaszewska [REDACTED] Zarówno w liceum jak i na studiach w poznańskiej Akademii Muzycznej, kształciła się w klasie wybitnych pedagogów: Jadwigi Kaliszewskiej i Bartosza Bryły. Swoją wiedzę zdobyła w czasie edukacji u tak znakomitych nauczycieli przekazuje obecnie młodzieży i studentom. Od 1992 roku jest pedagogiem w poznańskiej „Szkole Talentów” im. H. Wieniawskiego, od 2007 roku prowadzi klasę skrzypiec w Poznańskiej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. M. Karłowicza gdzie pełni również funkcję Kierownika Sekcji Instrumentów Strunowych. Od 2014 roku jest wykładowcą w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy gdzie prowadzi klasę skrzypiec oraz zajęcia z zespołów kameralnych. Karina Gidaszewska prowadzi aktywną działalność jako solistka i kameralistka. Jednakże głównym nurtem jej działalności od momentu ukończenia studiów jest pedagogika. Prowadziła dziesiątki lekcji pokazowych na terenie całej Polski jak również w czasie licznych warsztatów skrzypcowych. Jest cenionym pedagogiem na wielu letnich i zimowych kursach skrzypcowych. Olbrzymie wrażenie w dorobku doktorantki robi liczba wychowanków, którzy są laureatami nagród na krajowych i międzynarodowych konkursach skrzypcowych i kameralnych. 116 nagród w tym 30 pierwszych na 38 międzynarodowych konkursach oraz 280 nagród, w tym 85 pierwszych na 120 ogólnopolskich konkursach to osiągnięcia świadczące o jej niezwykłym talencie pedagogicznym. Również w zakresie kameralistyki sukcesy jej uczniów prezentują się nie mniej okazałe. Uczniowie Kariny Gidaszewskiej jako laureaci głównych nagród na prestiżowych konkursach są zapraszani do udziału w licznych koncertach i festiwalach występując m.in. w wielu polskich filharmoniach, na Zamku Królewskim w Warszawie, w

Auli Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, w Auli Uniwersytetu muzycznego w Warszawie.

Karina Gidaszewska jest również cenionym jurorem konkursów skrzypcowych i kameralnych. Wśród wielu jej osiągnięć nie można pominąć nagród Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, nagrody Prezydenta Miasta Poznania oraz wielu innych nagród. Imponujący dorobek pedagogiczny doktorantki w pełni uzasadnia jej starania o zdobycie stopnia doktora sztuk muzycznych.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr Kariny Gidaszewskiej pt. „Kategorie ekspresywne języka muzycznego Guillaume’a Lekeu, na przykładzie Sonaty G-dur na skrzypce i fortepian” składa się z dzieła zarejestrowanego na płycie CD oraz opisu, stanowiących łącznie pracę pod wspomnianym tytułem.

Dzieło artystyczne zawiera nagranie Sonaty G-dur Guillaume’a Lekeu na skrzypce i fortepian dokonane przez Karinę Gidaszewską i Hannę Holeksę. Rejestracja nagrania miała miejsce 13 i 14 grudnia 2015 roku w Auli Nova Akademii Muzycznej w Poznaniu. Realizatorem dźwięku był Grzegorz Stec.

Opis dzieła artystycznego składa się z trzech rozdziałów. W pierwszym autorka przedstawia główne nurty w muzyce końca XIX wieku oraz przedstawia sylwetkę nieznanego szerzej, przedwcześnie zmarłego francuskiego kompozytora, Guillaume’a Lekeu. W drugim rozdziale znajdujemy szczegółową analizę jego Sonaty G-dur na skrzypce i fortepian. Trzeci rozdział zaś stanowi syntezę języka muzycznego Lekeu wraz z omówieniem elementów ekspresywnych mających kluczowe znaczenie we właściwej interpretacji jego muzyki.

Najważniejszym jednak elementem niezwykle rozbudowanej opisowej części doktoratu jest rozdział drugi, w którym z niezwykłą wnikliwością i olbrzymim rozmachem doktorantka wprowadza czytelnika w świat muzyki Guillaume’a Lekeu. Interesującym i ważnym wątkiem pracy jest zestawienie omawianej sonaty z Sonatą A-dur Cesara Franka. Frank będąc nauczycielem i mistrzem dla Lekeu miał olbrzymi wpływ na ukształtowanie jego artystycznej osobowości. Z dużą świadomością muzykologiczną doktorantka analizuje podobieństwa i różnice w budowie formalnej obu dzieł oraz definiuje indywidualny styl obu kompozytorów. Olbrzymią wartością analizy Sonaty G-dur zawartej w drugim rozdziale pracy jest szczegółowe podejście do każdego elementu składającego się na dzieło muzyczne. Autorka, jak prawdziwy muzykolog, podejmuje się zestawienia ze sobą skomplikowanej warstwy formalnej i strukturalnej dzieła z elementami harmonii, pracy tematycznej, dynamiki a nade wszystko ze środkami ekspresji, które, jak skutecznie udowadnia w całej pracy, są najważniejsze w prawidłowym odczytaniu intencji kompozytora. Z olbrzymim zainteresowaniem zapoznawałem się z rozkładaniem przez doktorantkę większych fragmentów sonaty na mikrostruktury melodyczne i rytmiczne po to, by po chwili właściwie zrozumieć nieoczywiste w pierwszym momencie kulminacje i napięcia w dłuższej przestrzeni utworu.

Rzeczą niezwykle cenną jest to, że w skutek tak dogłębnego wnikięcia w materiał muzyczny zawarty w partyturze, doktorantka potrafi z innej perspektywy spojrzeć na wszelkie niuanse

dynamiczne i kolorystyczne będące głównym czynnikiem w prowadzeniu narracji muzycznej. Posłużę się tu krótkim cytatem z pracy:

„Aby uniknąć splaszczenia owych zrywów emocjonalnych, które są kwintesencją stylu kompozytorskiego Lekeu, właściwym wydaje się potraktowanie pewnych oznaczeń dynamiczny w sposób względny, bardziej eksponując kierunek rozwoju energetyki a nie dynamikę jako wartość bezwzględną”.

Zdanie to świadczy dobitnie, iż cała obszerna analiza Sonaty G-dur nie była dla doktorantki celem samym w sobie, lecz służyła przede wszystkim odnalezieniu indywidualnej drogi do zrozumienia i zinterpretowania tego dzieła. Jej celem było również ukazanie wielowymiarowości oraz bogactwa różnych odcieni ekspresji świadczących o niezwyklej wyobraźni kompozytora.

Jak ważne było tak analityczne podejście do partytury omawianej Sonaty słycać wyraźnie w nagraniu będącym główną częścią tego doktoratu.

Nagranie dokonane wspólnie przez Karinę Gidaszewską i pianistkę Hannę Holeksę jest jedynym znanym mi nagraniem Sonaty Guillaume’a Lekeu. Dlatego też przed pierwszym przesłuchaniem dołączonej do dokumentacji płyty, zdawałem sobie sprawę, że moja opinia o dziele Lekeu będzie, w pewien sposób, już zawsze związana z interpretacją doktorantki. Nie będąc obciążony żadną tradycją wykonawczą, zadawałem sobie pytanie, czy po zaznajomieniu się z warstwą muzyczną sonaty będę chciał powrócić do niej ponownie, czy może skłonię się do wyrażenia opinii, że historia jednak słusznie o niej zapomniała. Byłem również świadomy tego, jak ważną rolę w moim postrzeganiu Sonaty G-dur Guillaume Lekeu odegra interpretacja obu artystek.

Jednakże już od pierwszych taktów wszelkie moje wątpliwości zostały rozwiane. Usłyszałem dzieło niezwykle wartościowe, o przebogatej warstwie emocjonalnej, uzyskanej przede wszystkim dzięki niezwyklej wyobraźni kompozytora, ale również dzięki wspaniałej kreacji skrzypaczki Kariny Gidaszewskiej i pianistki Hanny Holeksy. W każdej z trzech części tej monumentalnej sonaty daje się zauważyć wspaniałą konstrukcję formalną podkreślaną przez świadome i logiczne budowanie kulminacji. Dzieło Guillaume’a Lekeu to muzyka niezwykle emocjonalna, wymagająca od wykonawców olbrzymiej wrażliwości, wyobraźni dźwiękowej, umiejętności operowania czasem, a nade wszystko doskonałej techniki instrumentalnej i temperamentu. Wszystkie te elementy odnajdujemy w interpretacji obu artystek, co w połączeniu z bogatą i różnorodną warstwą muzyczną zawartą w partyturze daje nam poczucie obcowania z dziełem prawdziwie pięknym i wartościowym.

Na szczególne uznanie zasługuje jednak współpraca kameralna Kariny Gidaszewskiej i Hanny Holeksy.

Powrócę tutaj do mojej wcześniejszej tezy, iż tak świadoma i logiczna interpretacja nie byłaby możliwa bez niezwyklej wnikliwej i drobiazgowej analizy całości dzieła zawartej w części opisowej doktoratu. Poszukiwanie wspólnej i twórczej interpretacji nie jest możliwe bez doskonałej znajomości materiału muzycznego zawartego zarówno w partii skrzypiec jak i partii fortepianu. Analiza Sonaty G-dur przedstawiona w drugim rozdziale dysertacji, pozwoliła wykonawczyniom wniknąć w samo sedno muzyki Guillaume’a Lekeu i oddać całe jej bogactwo. Imponujące kulminacje dynamiczne w I i III części, skontrastowane z delikatną tkanką muzyczną części II ukazują nam idealnie zharmonizowany świat dźwięków i barw, a

jakość zastosowanych przez skrzypaczkę i pianistkę środków ekspresji, doskonale obrazuje i definiuje estetykę brzmieniową oraz język muzyczny kompozytora. Dodając do tego znakomity warsztat techniczny obu artystek, naturalną muzykalność i znakomitą intonację skrzypaczki oraz wrażliwość i temperament towarzyszącej jej pianistki, otrzymaliśmy niezwykle wartościową interpretację dzieła, które w przyszłości powinno wejść do kanonu wielkich sonat skrzypcowych XIX wieku.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z dziełem artystycznym i jego opisem, które stanowią łącznie omawianą pracę doktorską mgr Kariny Gidaszewskiej pt.: „**Kategorie ekspresywne języka muzycznego Guillaume’a Lekeu na przykładzie Sonaty G-dur na skrzypce i fortepian**”; z pełnym przekonaniem stwierdzam, że zarówno nagranie jak i część pisemna stanowią bardzo istotny wkład w rozwój naszej dyscypliny muzycznej. Uważam, że poziom artystyczny i wykonawczy nagrania, oraz merytoryczna zawartość pisemnej części doktoratu, świadczą o olbrzymiej wiedzy i wszechstronności mgr Kariny Gidaszewskiej i w pełni uzasadniają jej starania o uzyskanie tytułu doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie instrumentalistyka. We wniosku końcowym nie mogę również pominąć niezwykłych osiągnięć pedagogicznych doktorantki, które stawiają ją w gronie najwybitniejszych i najbardziej utytułowanych polskich pedagogów.

Dlatego też stwierdzam, że doktorantka spełniła bez zastrzeżeń wszystkie wymagania art. 13 ust. 1 stawy z dnia 14.03.2003 r.

Pracę doktorską mgr. Kariny Gidaszewskiej przyjmuję.

